

CONTENTIOUS REGULATORY

Tillsyn och sanktioner i praktiken: En sammanställning över 12 svenska myndigheters ingripanden mot näringsidkare under 2025

Hur ser myndigheternas tillsyn ut i praktiken – och vilka trender kan urskiljas över tid? Vilka sanktioner och andra ingripanden har myndigheterna beslutat om och hur pass vanligt är det med ingripanden från det allmännas sida inom olika sektorer?

Under de senaste åren har näringsidkare mött en alltmer komplex och aktiv tillsynsmiljö. Om en tillsynsmyndighet konstaterar brister kan myndigheten ingripa genom till exempel förelägganden och förbud, ibland förenade med vite, eller sanktionsavgifter eller till och med återkallelse av verksamhetstillstånd.

I denna publikation sammanställer vi de mest centrala myndigheternas sanktioner och andra ingripanden mot näringsidkare under 2025. Genom att sammanställa beslut om ingripanden från tolv myndigheter – som ansvarar för allt från tillsyn över arbetsmiljö och finansmarknaden till dataskydd, konkurrensfrågor, livsmedel, spelmarknaden, läkemedel och mycket mer – ges en aktuell och lättillgänglig bild av myndigheternas prioriteringar när det kommer till tillsyn över näringslivet.

*Informationen i dokumentet är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet.
De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.*

The information contained in this document is of a general nature and neither can nor should be construed as a substitute for legal advice in relation to an individual matter. The General Terms and Conditions applicable to our services are available at vinge.se.

Inledning

Näringsidkare behöver i dag som utgångspunkt följa olika regleringar, som beror på vilken sektor som de verkar i. Efterlevnaden av dessa regler granskas i sin tur av olika behöriga tillsynsorgan, ofta myndigheter.

Genom denna publikation ges en koncentrerad överblick över tolv centrala myndigheters beslut om sanktioner och andra ingripanden under 2025:

- Arbetsmiljöverket (AMV),
- Finansinspektionen (FI),
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO),
- Integritetsskyddsmyndigheten (IMY),
- Konkurrensverket (KKV),
- Konsumentverket,
- Livsmedelsverket,
- Läkemedelsverket,
- Post- och telestyrelsen (PTS),
- Skatteverket,
- Spelinspektionen, och
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).

Dessa tolv myndigheter granskar näringsidkare som är aktiva inom exempelvis finansmarknaden, livsmedels-, läkemedels- och spelbranschen. Det finns en mängd olika regleringar som näringsidkare behöver förhålla sig till inom dessa sektorer. Till det kommer sektorsövergripande lagstiftning, till exempel dataskyddsförordningen, som IMY granskar efterlevnaden av.

I sammanställningen presenteras, för respektive myndighet, kortfattad information om dess tillsynsuppdrag och befogenhet att ingripa. Därefter redovisas statistik gällande beslut om ingripanden som fattats under den undersökta tidsperioden, 2023–2025.¹ Syftet är att erbjuda en lättillgänglig och samlad bild av myndigheternas tillsyns- och sanktionsaktivitet: vad som har varit i fokus, vilka sanktioner och andra ingripanden som nyttjats respektive inte nyttjats, liksom dess frekvens under den aktuella tidsperioden i förhållande till tidigare år.

Publikationen sammanställer information om beslut om ingripande mot juridiska personer. Fysiska personer exkluderas.

Denna version av publikationen omfattar helåret 2025 och har kompletterats med uppgifter för det fjärde kvartalet jämfört med den sammanställning som publicerades i december 2025, vilken avsåg perioden januari–september (Q1–Q3).

För att belysa utvecklingen över tid redovisas även myndigheternas aktiviteter för 2024 och 2023.

¹ Uppgifterna som ligger till grund för sammanställningen har inhämtats genom kontakt med respektive myndighet. Vinge har begärt statistik avseende samtliga beslut om ingripanden mot juridiska personer från myndigheterna, dvs. uppgifter om beslut mot fysiska personer har exkluderats. Vinge har inte verifierat myndigheternas uppgifter och vi reserverar oss för eventuella fel.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Förkortningar	5
1 Arbetsmiljöverket (AMV)	7
1.1 AMV:s tillsynsuppdrag	7
1.2 AMV:s befogenhet att ingripa	7
1.3 AMV:s tillsynsaktivitet	8
2 Finansinspektionen (FI)	9
2.1 FI:s tillsynsuppdrag	9
2.2 FI:s befogenhet att ingripa	9
2.2.1 LBF	9
2.2.2 LV med flera	10
2.2.3 Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning	10
2.3 FI:s tillsynsaktivitet	10
2.3.1 Inledning	10
2.3.2 Beslut enligt LBF	11
2.3.3 Beslut enligt LV med flera regelverk	12
2.3.4 Beslut enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning 13	
2.3.5 Beslut enligt andra regelverk	14
3 Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	15
3.1 IVO:s tillsynsuppdrag	15
3.2 IVO:s befogenhet att ingripa	15
3.2.1 Beslut med brister och begäran om återredovisning	15
3.2.2 Föreläggande	15
3.2.3 Förbud	15
3.2.4 Återkallelse av tillstånd	16
3.3 IVO:s tillsynsaktivitet	16
4 Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)	19
4.1 IMY:s tillsynsuppdrag	19
4.2 IMY:s befogenhet att ingripa	19
4.3 IMY:s tillsynsaktivitet	19
5 Konkurrensverket (KKV)	21
5.1 KKV:s tillsynsuppdrag	21
5.2 KKV:s befogenhet att ingripa	21
5.3 KKV:s tillsynsaktivitet	22

6	Konsumentverket	24
6.1	Konsumentverkets tillsynsuppdrag	24
6.2	Konsumentverkets befogenhet att ingripa.....	24
6.3	Konsumentverkets tillsynsaktivitet.....	24
7	Livsmedelsverket.....	26
7.1	Livsmedelsverkets tillsynsuppdrag.....	26
7.2	Livsmedelsverkets befogenhet att ingripa.....	26
7.3	Livsmedelsverkets tillsynsaktivitet.....	26
8	Läkemedelsverket.....	28
8.1	Läkemedelsverkets tillsynsuppdrag.....	28
8.2	Läkemedelsverkets befogenhet att ingripa.....	28
8.3	Läkemedelsverkets tillsynsaktivitet.....	29
9	Post- och telestyrelsen (PTS)	30
9.1	PTS tillsynsuppdrag.....	30
9.2	PTS befogenhet att ingripa	30
9.3	PTS tillsynsaktivitet.....	30
10	Skatteverket	31
10.1	Skatteverkets tillsynsuppdrag	31
10.2	Skatteverkets befogenhet att ingripa.....	31
10.3	Skatteverkets tillsynsaktivitet	31
11	Spelinspektionen.....	32
11.1	Spelinspektionens tillsynsuppdrag.....	32
11.2	Spelinspektionens befogenhet att ingripa	32
11.3	Spelinspektionens tillsynsaktivitet.....	33
12	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).....	34
12.1	TLV:s tillsynsuppdrag	34
12.2	TLV:s befogenhet att ingripa.....	34
12.3	TLV:s tillsynsaktivitet	34

Förkortningar

AML	Arbetsmiljölagen (1977:1160)
Arbetsmiljöförordningen	Arbetsmiljöförordning (1977:1166)
Brottsdatalagen	Brottsdatalag (2018:1177)
Dataskyddsförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)
Kamerabevakningslagen	Kamerabevakningslag (2018:1200)
Kemikalierregistreringsförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG
KL	Konkurrenslag (2008:579)
LB	Lag (2010:751) om betaltjänster
LBF	Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
LEK	Lag (2022:482) om elektronisk kommunikation
Livsmedelsförordningen	Livsmedelsförordning (2006:813)
Livsmedelslagen	Livsmedelslag (2006:804)
LOH	Lag (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta
LT	Lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag

VINGE

LUF	Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna
LUK	Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner
LV	Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden
LVA	Lag (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
LVB	Lag (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter
LVK	Lag (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
Läkemedelsförordningen	Läkemedelsförordning (2015:458)
Läkemedelslagen	Läkemedelslag (2015:315)
MAR	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG
Patientsäkerhetslagen	Patientsäkerhetslag (2010:659)
PSL	Produktsäkerhetslag (2004:451)
SFL	Skatteförfarandelag (2011:1244)
SoL	Socialtjänstlag (2001:453)
Spellagen	Spellag (2018:1138)
Säkerhetsskyddslagen	Säkerhetsskyddslag (2018:585)
Tillgänglighetslagen	Lag (2023:254) om tillgänglighet för produkter och tjänster

1 Arbetsmiljöverket (AMV)

1.1 AMV:s tillsynsuppdrag

AMV ansvarar för att arbetsgivare, inom såväl offentlig som privat sektor, följer lagar och andra regler om arbetsmiljö, arbetstider och utstationering.

AMV utövar huvudsakligen tillsyn med stöd av arbetsmiljölagen (AML). Enligt 1 kap. 2 § AML gäller lagen varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för en arbetsgivares räkning.

AMV får meddela föreskrifter med stöd av AML.² Ett exempel är AFS 1999:3 om byggnads- och anläggningsarbete, som är tillämplig vid planering och utförande av byggnads- eller anläggningsarbete och gäller exempelvis för arbetsgivare, de som hyr in arbetskraft och byggherrar.³

Enligt AMV planeras tillsynen med utgångspunkt i analyser av arbetsmiljörisker, och risker för att aktörer medvetet bryter mot regelverken.⁴

1.2 AMV:s befogenhet att ingripa

AMV får besluta om förelägganden, förbud och avgiftsföreläggande⁵. Ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

AMV får besluta om de förelägganden eller förbud som behövs för att tillse efterlevnaden av AML, föreskrifter som meddelats med stöd av AML⁶ och de bestämmelser i kemikalierregistreringsförordningen som omfattas av AMV:s tillsynsansvar.⁷

AMV prövar genom avgiftsföreläggande frågor om sanktionsavgifter.⁸ Avgiftsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig för en överträdelse föreläggs att godkänna avgiften omedelbart eller inom viss tid. Avgiften, som ska bestämmas till lägst 1 000 och högst 1 miljon kr, ska tas ut även om överträdelsen inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.⁹ Om avgiftsföreläggandet inte har godkänts inom utsatt tid, får AMV ansöka hos förvaltningsrätten om att sanktionsavgift ska tas ut.¹⁰

² AMV får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska tas ut för det fall en överträdelse har skett av någon av de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. AML. Se 8 kap. 5 § AML och 18 § arbetsmiljöförordningen.

³ Se AFS 1993:3 s. 30.

⁴ AMV:s årsredovisning 2024, s. 12.

⁵ Om avgiftsföreläggandet inte har godkänts inom utsatt tid, får AMV ansöka hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets avgiftsföreläggandet har utfärdats, om att sanktionsavgift ska tas ut enligt 8 kap. 7 § AML.

⁶ AMV får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska tas ut för det fall en överträdelse har skett av någon av de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. AML. Se 8 kap. 5 § AML och 18 § arbetsmiljöförordningen.

⁷ Se 7 kap. 7 § AML samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

⁸ 8 kap. 6 a § AML. Av bestämmelsen framgår vidare att: "Avgiftsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig enligt 6 § för en överträdelse föreläggs att godkänna avgiften omedelbart eller inom viss tid. När föreläggandet har godkänts, gäller det som domstols lagakraftvunna avgörande om att avgift ska tas ut. Ett godkännande som görs efter det att den tid som angetts i föreläggandet har gått ut är dock utan verkan."

⁹ 8 kap. 5 § AML.

¹⁰ 8 kap. 7 § AML.

1.3 AMV:s tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade AMV sammanlagt 3 181 beslut om ingripanden enligt AML.¹¹ 2024 var motsvarande antal 2 700, och 2023 uppgick antalet till 3 087 beslut.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Förbud med vite enligt 7 kap. 7 § AML	279	146	125
Förbud utan vite enligt 7 kap. 7 § AML	2	2	1
Föreläggande med vite enligt 7 kap. 7 § AML	355	273	260
Föreläggande utan vite enligt 7 kap. 7 § AML	2	0	3
Slutligt omedelbart förbud enligt 7 kap. 7 § och 9 kap. 5 § AML	1 111	1 324	1 032
Tillfälligt omedelbart förbud enligt 7 kap. 7 § AML	22	7	7
Avgiftsföreläggande enligt 8 kap. 6 a § AML	1 316	948	1 753

Enligt AMV var de mest inspekterade branscherna under 2024 byggverksamhet, handel och tillverkning. Företag inom dessa tre branscher mottog också flest avgiftsförelägganden, främst till följd av brister såsom avsaknad avfallskydd vid byggnads- och anläggningsarbete, obesiktade trycksatta anordningar och obesiktade lyftanordningar.¹²

Den mest frekvent förekommande ingripandetypen under samtliga av de undersökta åren var avgiftsföreläggande (drygt 45 procent av alla beslut). Avgiftsföreläggande kan, som noterades ovan i avsnitt 1.2, bli aktuellt om AMV konstaterar överträdelser av vissa av myndighetens föreskrifter.

Ingripandet ”slutligt omedelbart förbud” enligt 7 kap. 7 § och 9 kap. 5 § AML var den näst mest frekvent förekommande typen av ingripande (drygt 37 procent av alla beslut om ingripanden) under samtliga av de undersökta åren.¹³ Andra relativt vanliga typer av ingripanden var föreläggande med vite och ansökningar om påförande av sanktionsavgifter. Som framgår av tabellen förenar AMV typiskt sett förbud och föreläggande med vite. Det är endast i enstaka fall som föreläggande och förbud har fattats utan att AMV också har beslutat om vite.

¹¹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

¹² AMV:s årsredovisning 2024, s. 13.

¹³ Sanktionsavgift ska tas ut om en överträdelse har skett av en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 1–8 §§ AML. Ett exempel på sådan föreskrift är AFS 1999:3 om byggnads- och anläggningsarbete.

2 Finansinspektionen (FI)

2.1 FI:s tillsynsuppdrag

FI reglerar finansmarknadsområdet och övervakar att regleringen följs. FI ansvarar bland annat för tillsyn, regelgivning, tillståndsprövning och registrering som rör finansiella marknader och finansiella företag.¹⁴

FI:s tillsyn omfattar bland annat tillståndspliktig verksamhet som bedrivs av banker, kreditmarknadsföretag, finansiella institut, försäkringsföretag, fondbolag och värdepappersbolag.

FI utövar huvudsakligen sin tillsyn enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) som reglerar kreditinstitut, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) som reglerar värdepappersmarknaden, lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA) som reglerar finansiell verksamhet, lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter (LVB) och lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (LVK) som reglerar bostadskrediter respektive kreditgivning till konsumenter, lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag (LT) som reglerar tjänstepensionsföretag, lagen (2010:751) om betaltjänster (LB) som reglerar betalningsinstitut och lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.¹⁵

2.2 FI:s befogenhet att ingripa

Vilken befogenhet som FI har att ingripa följer av den lag som är tillämplig i det enskilda fallet. Nedan redogörs för FI:s befogenheter enligt (i) LBF, (ii) LV med flera samt (iii) lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

2.2.1 LBF

FI ska ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet.¹⁶

FI får besluta om föreläggande, förbud mot att verkställa ett visst beslut, anmärkning eller varning, sanktionsavgift samt återkallelse av tillstånd.

Ett beslut om anmärkning eller varning får förenas med sanktionsavgift.¹⁷ Sanktionsavgiften ska fastställas till högst det högsta av (i) 10 procent av kreditinstitutets omsättning, (ii) två gånger den vinst som institutet gjort till följd av regelöverträdelsen och (iii) fem miljoner euro. Sanktionsavgiften får emellertid som lägst bestämmas till 5 000 kr.¹⁸

¹⁴ 1 § förordningen (2023:910) med instruktion för Finansinspektionen.

¹⁵ Lagen reglerar verksamheter som ska följa förbuden mot insiderhandel, marknadsmanipulation och obehörigt röjande av insiderinformation och kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 (MAR) av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

¹⁶ 15 kap. 1 § LBF.

¹⁷ 15 kap. 7 § LBF.

¹⁸ 15 kap. 8 § LBF.

FI ska återkalla ett kreditinstituts tillstånd bl.a. om institutet försatts i konkurs eller fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter.¹⁹ Ett beslut om återkallelse av tillstånd får förenas med ett förbud att fortsätta rörelsen.²⁰

2.2.2 LV med flera

FI ska ingripa om ett finansiellt företag överträder LV, LVA, LVB, LVK eller LT, beroende på vilken som är tillämplig, liksom andra författningar som reglerar företagets verksamhet m.m. FI får då besluta om föreläggande, förbud mot att verkställa ett visst beslut, anmärkning, återkallelse av tillstånd eller varning.²¹

Beslut om anmärkning eller varning, och i vissa fall återkallelse, får förenas med sanktionsavgift.²²

2.2.3 Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

FI ska ingripa mot den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt marknadsmissbruksförordningen.²³ FI får besluta om föreläggande, anmärkning, förbud, återföring eller sanktionsavgift.²⁴

2.3 FI:s tillsynsaktivitet

2.3.1 Inledning

Under 2025 fattade FI 14 beslut om ingripande enligt ovan lagar (LBF, LV, LVA, LVB, LVK, LT eller lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning).²⁵ Det motsvarar en minskning med nästan 50 procent jämfört med 2024 (27 fattade beslut), men ungefär samma nivå som 2023 (17 fattade beslut). Enligt FI avsåg de allra flesta ingripanden under 2024 överträdelser på kapitalmarknaden samt avgifter för sen rapportering.²⁶

	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Sammanlagt antal beslut	17	27	14

I en majoritet av besluten har FI påfört sanktionsavgifter. Sanktionsavgifterna har varierat mellan 25 000 kr och 850 miljoner kr. Även andra typer av ingripanden har förekommit, såsom varningar och återkallelse av tillstånd.

¹⁹ 15 kap. 3 § LBF.

²⁰ 15 kap. 4 § LBF.

²¹ 25 kap. 1 § LV, 8 kap. 8 § LB, 15 kap. 2 § LT, 6 kap. 1 § LVB och 20 § LVK.

²² 25 kap. 8 § LV, 8 kap. 14 § LB, 15 kap. 16 § LT, 6 kap. 6 § LVB och 25 § LVK.

²³ 5 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

²⁴ 5 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

²⁵ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellerna nedan.

²⁶ FI:s årsredovisning 2024, s. 41.

Enligt FI är myndighetens främsta fokusområden för tillsynen under 2024–2028 att stärka konsumentskyddet och att förbereda finanssektorn för kris och krig.²⁷ Fyra tillsynsprioriteringar har formulerats:

- Hur den finansiella sektorn klarar av en förändrad ekonomisk miljö med högre räntor och lägre tillväxt.
- Att den finansiella sektorn kan leverera samhällsviktiga tjänster i en osäker omvärld.
- Att de finansiella företagen gör vad de ska för att skydda sig från att utnyttjas i kriminella syften.
- Att konsumenterna erbjuds rätt och bra tjänster på finansmarknaden.²⁸

Nedan redogörs närmare för besluten uppdelade efter vilken lagstiftning som de meddelats med stöd av.

2.3.2 *Beslut enligt LBF*

Under 2025 meddelade FI två beslut om ingripanden mot företag med stöd av LBF:

- En bank fick en sanktionsavgift på 170 miljoner kr för överträdelser av centrala delar av penningtvättsreglerna.
- Ett kreditmarknadsbolag fick en anmärkning och en sanktionsavgift på 20 miljoner kr för att ha beviljat lån till konsumenter som saknat återbetalningsförmåga.

Det kan jämföras med 2024, då FI fattade sju beslut om ingripanden enligt LBF:

- En bank fick en anmärkning och sanktionsavgift om 500 miljoner kr för överträdelser av flera centrala bestämmelser i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- En bank fick en varning för överträdelser av centrala regler om riskhantering och stora exponeringar. Banken överklagade till förvaltningsrätten som avslog överklagandet. Banken överklagade därefter till kammarrätten som beslutade att inte meddela prövningstillstånd.
- En bank fick en varning för att banken inte inom ett år från det att tillståndet beviljades börjat driva sådan rörelse som tillståndet avsåg.
- Ett kreditinstitut fick sitt tillstånd återkallat, eftersom kreditinstitutet inte hade påbörjat den verksamhet som tillståndet avsåg i tid trots att FI tidigare meddelat en varning avseende samma sak.
- FI meddelade tre förelägganden under 2024. Ett exempel är att FI förelade ett kreditinstitut att vidta åtgärder för att säkerställa att överföringar av medel från betalkonton hos institutet till betalkonton hos andra betaltjänstleverantörer inom Sverige, åtföljs av betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer.

²⁷ FI:s årsredovisning 2023, s. 14.

²⁸ FI:s årsredovisning 2024, s. 23.

Under 2023 fattade FI två beslut om ingripanden enligt LBF:

- Ett kreditinstitut fick en anmärkning förenad med sanktionsavgift om 850 miljoner kr samt
- Ett kreditinstitut fick en varning förenad med sanktionsavgift om 45 miljoner kr.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Föreläggande enligt 15 kap. 1 § LBF	0	3	0
Förbud mot att verkställa ett visst beslut enligt 15 kap. 1 § LBF	0	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 15 kap. 1 § LBF	1 (850 000 000 kr)	1 (500 000 000 kr)	2 (20 000 000 kr och 170 000 000 kr)
Återkallelse av tillstånd enligt 15 kap. 1 och 3 §§ LBF	0	1	0
Varning och/eller sanktionsavgift enligt 15 kap. 1 § LBF	1 (45 000 000 kr)	1 (endast varning)	0
Varning enligt 15 kap. 3 § LBF	0	1	0

2.3.3 Beslut enligt LV med flera regelverk

Under 2025 beslutade FI om anmärkning i kombination med sanktionsavgift med stöd av LB i ett fall. Enligt FI hade betalningsinstitutet överträtt flera bestämmelser i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, bl.a. genom att betalningsinstitutet saknat en bedömning av hur en av bolagets tjänster kunnat utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Under 2024 beslutade FI om anmärkning i kombination med sanktionsavgift i tre fall med stöd av LV, LB respektive LT. Sanktionsavgifterna varierade mellan 100 000 kr och 100 miljoner kr.

Under 2023 beslutade FI om fyra ingripanden med stöd av LV, LB, LT och LVA. FI påförde en sanktionsavgift om två miljoner kr enligt 11 § LVA avseende överträdelse av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Övriga ingripanden utgjordes av ett föreläggande enligt 11 § LVA, ett beslut om återkallelse av tillstånd enligt 6 kap. 2 § LVB samt en varning enligt 6 kap. 2 § LVB.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	ÅR 2025
Föreläggande enligt 11 § LVA, nuvarande 13 § samma lag	1	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 25 kap. 1 och 8 §§ LV	0	2 (100 000 kr och 100 000 000 kr)	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 8 kap. 8, 14 och 23 a §§ LB	0	2 (100 000 kr och 40 000 000 kr)	1 (3 000 000 kr)
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 15 kap. 2 och 16 §§ LT	0	1 (5 000 000 kr)	0
Sanktionsavgift enligt 11 § LVA (nuvarande 13 § samma lag)	1 (2 000 000 kr)	0	0
Återkallelse av tillstånd enligt 6 kap. 2 § LVB	1	0	0
Varning enligt 6 kap. 2 § LVB	1	0	0
Varning enligt 22 § LVK	0	2	0

2.3.4 *Beslut enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning*

FI använde sin befogenhet att ingripa med stöd av lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning under 2023–2025 enligt följande:

- 11 gånger under 2025
- 13 gånger under 2024
- 11 gånger under 2023

Sammantaget synes detta indikera en relativt stabil tillsynsaktivitet.

Sanktionsavgifterna varierade mellan 25 000 kr och 12 miljoner kr. Den lägsta sanktionsavgiften avsåg en formell överträdelse (försenad anmälan av transaktion avseende betalda tecknade units²⁹), medan den högsta avgiften påfördes ett noterat bolag för upprepade överträdelser av artikel 17.1 MAR (underlåtenhet att offentliggöra insiderinformation).

²⁹ Med ”units” avses här en rätt att teckna olika värdepapper.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Sanktionsavgift enligt 5 kap. 6, 7 och 8 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning	7 (110 000 kr, 350 000 kr, 375 000 kr och 4 à 1 250 000)	10 (25 000 kr, 2 à 200 000 kr, 290 000 kr, 960 000 kr, 1 300 000 kr, 2 000 000 kr, 3 000 000 kr, 4 200 000 kr och 10 000 000 kr)	8 (200 000 kr, 250 000 kr, 350 000 kr, 500 000 kr, 750 000 kr, 1 400 000 kr, 1 500 000 kr och 12 000 000 kr)
Sanktionsavgift enligt 6 kap. 3 a § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	2 (750 000 kr och 3 000 000 kr)	1 (650 000 kr)	1 (5 000 000 kr)
Särskild avgift enligt 6 § lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning	2 (1 000 000 kr och 2 500 000 kr)	2 (200 000 kr och 600 000 kr)	2 (2 500 000 kr och 4 000 000 kr)

2.3.5 Beslut enligt andra regelverk

Utöver ovan i avsnitt 2.2 angivna regelverk har FI också beslutat om ingripanden enligt andra lagstiftningar, varav två av dessa enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) respektive säkerhetsskyddslagen (2018:585). Nedan redogörs kort för två sådana beslut som fattades under år 2025.

- Ett försäkringsbolag påfördes en sanktionsavgift om 10 miljoner kr enligt försäkringsrörelselagen. Enligt FI saknade bl.a. bolagets aktuariefunktion förutsättningar för att utföra sina uppgifter på ett oberoende sätt.³⁰
- En bank påfördes en sanktionsavgift om 12,5 miljoner kr enligt säkerhetsskyddslagen. Enligt FI hade bankens säkerhetsskyddsanalyser brister och flera bestämmelser i säkerhetsskyddsregelverket hade överträtts.³¹

³⁰ FI dnr 23-6783.

³¹ FI dnr 24-5729.

3 Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

3.1 IVO:s tillsynsuppdrag

IVO ansvarar för hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet som bedrivs enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). IVO utövar också tillsyn och tillståndsprövning inom dessa områden.

IVO:s tillsyn bedrivs huvudsakligen med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) (SoL), LSS och patientsäkerhetslagen (2010:659). Tillsynen omfattar bland annat verksamhet som bedrivs av kommuner, regioner, privata vård- och omsorgsgivare som assistansbolag samt olika typer av stödboenden.

3.2 IVO:s befogenhet att ingripa

Nedan redogörs kortfattat för vilka typer av ingripanden som IVO förfogar över i sin tillsynsverksamhet.

3.2.1 *Beslut med brister och begäran om återredovisning*

Två återkommande beslutstyper i IVO:s tillsyn är ”beslut med brister” och ”beslut med begäran om återredovisning”.³² De används när IVO har identifierat konkreta avvikelser som verksamhetsutövaren ska åtgärda. Återredovisningen fungerar som en kontrollpunkt där verksamhetsutövaren ska redovisa genomförda och planerade åtgärder för att komma till rätta med påtalade brister eller missförhållanden.

Om IVO bedömer att bristerna har åtgärdats, beslutar myndigheten att avsluta ärendet. Om bristerna kvarstår kan IVO besluta om föreläggande med eller utan vite eller ytterst förbud (vid icke tillståndspliktig verksamhet) alternativt återkallelse av tillstånd (vid tillståndspliktig verksamhet).

3.2.2 *Föreläggande*

IVO får besluta om förelägganden enligt SoL, LSS och patientsäkerhetslagen. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.³³

3.2.3 *Förbud*

IVO får besluta om förbud enligt SoL, LSS och patientsäkerhetslagen.

Förbud enligt SoL får meddelas om ett missförhållande är allvarligt, ett föreläggande inte följts och verksamheten inte är tillståndspliktig³⁴ samt vid allvarlig underlåtenhet att iaktta skyldigheter om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn.³⁵

³² IVO:s årsredovisning 2024, s. 23.

³³ 7 kap. 24 patientsäkerhetslagen, 13 kap. 8 § SoL och 26 f § LSS.

³⁴ 13 kap. 9 § SoL.

³⁵ 13 kap. 11 § SoL.

Förbud enligt LSS får meddelas när IVO har konstaterat allvarliga missförhållanden där ett föreläggande inte följts, och verksamheten inte är tillståndspliktig.³⁶ Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får IVO besluta om att utan föregående föreläggande helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.³⁷ Förbud enligt LSS kan också aktualiseras vid allvarlig underlåtenhet att genomföra registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder.³⁸

Förbud enligt patientsäkerhetslagen aktualiseras om förelägganden inte följs och om missförhållandena utgör en fara för patientsäkerheten eller annars är av allvarligt slag.³⁹ IVO kan dessutom besluta om förbud enligt patientsäkerhetslagen om det är påtaglig fara för patienters liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt.⁴⁰

3.2.4 Återkallelse av tillstånd

IVO kan i vissa fall besluta om återkallelse av tillstånd enligt SoL och LSS. Om ett föreläggande inte följs och missförhållanden är allvarliga, kan IVO återkalla verksamhetstillståndet helt eller delvis.⁴¹ Tillstånd kan också återkallas – utan föregående föreläggande – om missförhållanden innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt.⁴² Tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren inte kan anses lämplig med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt. Därtill kan återkallelse av tillstånd enligt SoL aktualiseras vid allvarlig underlåtenhet att iaktta skyldigheter om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn,⁴³ och motsvarande gäller enligt LSS avseende personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder.

3.3 IVO:s tillsynsaktivitet

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Föreläggande med vite enligt patientsäkerhetslagen	9	3	8
Beslut med brister enligt patientsäkerhetslagen	52	58	33
Beslut med begäran om återredovisning enligt patientsäkerhetslagen	304	114	164
Förbud enligt patientsäkerhetslagen	3	10	3

³⁶ 26 g § LSS.

³⁷ 26 g § LSS.

³⁸ 26 i § LSS.

³⁹ 7 kap. 26 § patientsäkerhetslagen.

⁴⁰ 7 kap. 27 § patientsäkerhetslagen.

⁴¹ 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

⁴² 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

⁴³ 13 kap. 11 § SoL.

Föreläggande enligt LSS	3	7	2
Beslut med brister enligt LSS	73	63	53
Beslut med begäran om återredovisning enligt LSS	88	119	58
Förbud enligt LSS	1	0	4
Återkallelse av tillstånd enligt LSS	15	12	14
Föreläggande enligt SoL	20	3	7
Beslut med brister enligt SoL	180	487	87
Beslut med begäran om återredovisning enligt SoL	183	288	538
Förbud enligt SoL	0	5	3
Återkallelse av tillstånd enligt SoL	11	14	9

Under 2025 ökade ”beslut med begäran om återredovisning” till cirka 77,3 procent av besluten medan ”beslut med brister” utgjorde cirka 17,6 procent. Liksom 2024 och 2023 var dessa korrigerande beslut de mest frekvent förekommande. Under 2024 stod ”beslut med begäran om återredovisning” för 44 procent av besluten och beslut med brister” stod för 51 procent av besluten. Under 2023 uppgick ”beslut med begäran om återredovisning” till 61 procent och ”beslut med brister” till 32 procent.

År 2025 uppgick förelägganden till 17 beslut (knappt 2 procent), varav 7 enligt SoL, 2 enligt LSS och 8 enligt patientsäkerhetslagen. Under 2024 uppgick förelägganden enligt patientsäkerhetslagen, LSS respektive SoL till sammanlagt 13 beslut (1 procent), fördelade på 3 enligt patientsäkerhetslagen, 7 enligt LSS och 3 enligt SoL. Enligt IVO präglades tillsynsarbetet under 2024 av att identifiera och åtgärda allvarliga brister inom vård och omsorg, med särskilt fokus på nationella tillsynsinsatser, riskbaserad tillsyn och digitalisering.⁴⁴ 2023 beslutade IVO om förelägganden med stöd av patientsäkerhetslagen, LSS respektive SoL i totalt 32 fall (3 procent), varav 9 enligt patientsäkerhetslagen, 3 enligt LSS och 20 enligt SoL.

Under 2025 fattades fyra beslut om förbud enligt LSS och tre beslut om förbud enligt SoL respektive patientsäkerhetslagen, det vill säga sammanlagt tio beslut om förbud fattades. Jämförelsevis beslutade IVO under 2024 om fem förbud enligt SoL, inga enligt LSS, och tio enligt patientsäkerhetslagen. Ett illustrativt fall enligt patientsäkerhetslagen rörde förbud för en enskild firma att bedriva estetisk verksamhet på grund av att fara för liv, hälsa eller personlig säkerhet i övrigt bedömdes föreligga. Bristerna omfattade användning av en produkt som inte var avsedd att injiceras vid estetiska injektionsbehandlingar, otillåten rollfördelning mellan läkare och sjuk-sköterska, avsaknad av nödvändiga läkemedel, allvarliga hygienbrister samt i praktiken avsaknad

av ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.⁴⁵ Vid en jämförelse med 2023 framgår att IVO beslutade om förbud enligt patientsäkerhetslagen i tre fall, enligt LSS i ett fall och enligt SoL i inga fall. I ett av fallen enligt patientsäkerhetslagen förbjöd IVO en vårdcentrals verksamhet till följd av att IVO hade identifierat brister i verksamheten som enligt myndigheten innebar konkreta risker för allvarliga vårdskador.⁴⁶

IVO återkallade tillstånd under 2025 enligt SoL i 9 fall och enligt LSS i 14 fall, vilket kan jämföras med 2024 då så skedde i 14 fall enligt LSS och 12 fall enligt SoL samt 2023 då tillstånd återkallades enligt LSS i 15 fall och enligt SoL i 11 fall.

Jämfört med 2023–2024 visar 2025 en förskjutning i tillsynens profil. Begäran om återredovisning enligt SoL ökade tydligt och förbud enligt LSS ökade från låga nivåer. En uppgång skedde vad gäller vite enligt patientsäkerhetslagen. Samtidigt minskade ”beslut med brister” och återkallelser enligt SoL.

Under 2025 fattades det sammanlagt 983 beslut om ingripande enligt patientsäkerhetslagen, LSS eller SoL, vilket var cirka 16,9 procent färre beslut jämfört med 2024 (1 183 beslut) men ungefär lika många beslut som under 2023 (942 beslut om ingripande).⁴⁷

⁴⁵ IVO:s årsredovisning 2024, s. 19.

⁴⁶ IVO:s årsredovisning 2023, s. 19.

⁴⁷ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka lagar som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

4 Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

4.1 IMY:s tillsynsuppdrag

IMY är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter.⁴⁸ IMY granskar att bestämmelserna i dataskyddsförordningen (GDPR), brottsdatalagen (2018:1177), kamera-bevakningslagen (2018:1200) och annan reglering på dataskyddsområdet följs, främst genom tillsyn. Tillsynen är klagomålsbaserad, riskbaserad eller initieras som en del av årligen planerade insatser.⁴⁹

Alla verksamheter som behandlar personuppgifter måste följa GDPR. Vid kamerabevakning, som typiskt sett innebär personuppgiftsbehandling, kompletteras GDPR dessutom av kamerabevakningslagen. Kamerabevakningslagen är en speciallag som gäller vid kamerabevakning med undantag för bl.a. viss kamerabevakning som utförs av vissa myndigheter och privatpersoner.

4.2 IMY:s befogenhet att ingripa

IMY förfogar över en uppsättning s.k. korrigerande befogenheter med olika syften och ingripandenivåer. Med stöd av GDPR kan IMY bland annat besluta om:

- varning⁵⁰ när planerade behandlingar sannolikt kommer att bryta mot förordningen,
- reprimand⁵¹ när en behandling bryter mot förordningen,
- föreläggande⁵² om att den personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdet ska vidta olika åtgärder för att rätta överträdelser eller tillgodose rättigheter,
- begränsning eller förbud⁵³ av behandling, tillfälligt eller permanent, som strider mot GDPR,
- återkallelse av en certifiering⁵⁴ eller att beordra certifieringsorganet att återkalla en certifiering, eller att beordra certifieringsorganet att inte utfärda certifiering om kraven för certifiering inte längre uppfylls, samt om
- sanktionsavgifter.⁵⁵

Av kamerabevakningslagen följer bland annat att GDPR:s bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter ska gälla även vid tillsynen över att kamerabevakningslagen följs.⁵⁶

4.3 IMY:s tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade IMY sammanlagt 153 beslut om ingripanden enligt dataskyddsförordningen.⁵⁷ Motsvarande siffra för 2024 respektive 2023 var 86 respektive 37 beslut. Det innebär att antalet

⁴⁸ Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en person. Exempel på personuppgifter är namn, personnummer, bilder och kännetecken.

⁴⁹ <https://www.imy.se/om-oss/vart-uppdrag/sa-arbetar-vi-med-tillsyn/>.

⁵⁰ Artikel 58.2 a) dataskyddsförordningen.

⁵¹ Artikel 58.2 b) dataskyddsförordningen.

⁵² Artikel 58.2 c), d), e), g) och j) dataskyddsförordningen.

⁵³ Artikel 58.2 f) dataskyddsförordningen.

⁵⁴ Artikel 58.2 h) dataskyddsförordningen.

⁵⁵ Artikel 58.2 i) och artikel 83 dataskyddsförordningen. Sanktionsavgifterna får maximalt uppgå till antingen 10 miljoner euro eller, om det gäller ett företag, 2 procent av den globala årsomsättningen under föregående budgetår, respektive 20 miljoner euro eller, för företag, upp till 4 procent av den globala årsomsättningen, beroende på vilka bestämmelser i dataskyddsförordningen som har överträtts.

⁵⁶ 24 § kamerabevakningslagen.

⁵⁷ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

beslut under 2025 ökade med cirka 77,9 procent jämfört med 2024 (86 till 153) och med cirka 313,5 procent jämfört med 2023 (37 till 153).

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Varning enligt artikel 58.2 a) dataskyddsförordningen	0	0	0
Reprimand enligt artikel 58.2 b) dataskyddsförordningen	17	54	93
Reprimand och föreläggande enligt artikel 58.2 b), c), d), e), g), j) dataskyddsförordningen	1	7	16
Reprimand och förbud enligt artikel 58.2 b) och f) dataskyddsförordningen	1	1	0
Föreläggande enligt artikel 58.2 c), d), e), g), j) dataskyddsförordningen	6	19	41
Sanktionsavgift enligt artikel 58.2 i) och artikel 83 dataskyddsförordningen	12	5	3

Den vanligaste åtgärden under 2025 var reprimand (cirka 60,8 procent av besluten). Den näst vanligaste åtgärden var föreläggande (cirka 26,8 procent av besluten).

Under 2024 fortsatte reprimand att vara den vanligaste åtgärden (62 procent av besluten), och inga varningar utfärdades. IMY beslutade om förelägganden i 19 fall. Sanktionsavgifter meddelades i 5 fall (6 procent av besluten), sammanlagt 60 580 000 kr.⁵⁸ IMY:s årsredovisning för 2024 framhåller att tillsynsverksamheten präglades av fler sanktionsavgiftsbeslut och ett starkt fokus på både klagobaserad och gränsöverskridande tillsyn.⁵⁹ Kamerabevakning var ett prioriterat tillsynsområde.⁶⁰

Under 2023 var den vanligaste åtgärden reprimand (46 procent av besluten). IMY beslutade även om sanktionsavgift i 12 fall under 2023 (32 procent av besluten). Sanktionsavgifterna varierade mellan 50 000 kr och 58 miljoner kr. IMY utfärdade inga varningar under 2023.

⁵⁸ IMY:s årsredovisning 2024, s. 30.

⁵⁹ IMY:s årsredovisning 2024, s. 30 och 45.

⁶⁰ IMY:s årsredovisning 2024, s. 45.

5 Konkurrensverket (KKV)

5.1 KKV:s tillsynsuppdrag

KKV är den statliga tillsynsmyndigheten för konkurrensreglerna, upphandlingsregelverken och lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Tillsynen över konkurrensreglerna avser i huvudsak efterlevnaden av konkurrenslagen (2008:579) (KL) samt artiklarna 101 och 102 i FEUF. KL innehåller tre förbud: (i) förbud mot konkurrensbegränsande samarbete, (ii) förbud mot missbruk av dominerande ställning och (iii) förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Lagen innehåller också regler om kontroll av vissa företagskoncentrationer.

KKV har också tillsynsansvar för offentlig upphandling enligt bl.a. lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Tillsynen bedrivs genom beslut i enskilda tillsynsärenden och genom att KKV ansöker hos förvaltningsrätten om att påföra upphandlingsskadeavgift. Inom LOH övervakar KKV att köpare av jordbruks- och livsmedelsprodukter inte tillämpar förbjudna handelsmetoder, såsom otillåtna intrång i leverantörers företagshemligheter.

KKV utövar tillsyn över både myndigheter och företag. Inom konkurrensrätten sträcker sig denna tillsyn över många branscher medan tillsynen enligt LOH endast omfattar företag inom jordbruks- och livsmedelssektorn.

5.2 KKV:s befogenhet att ingripa

Enligt KL kan KKV besluta om följande ingripanden:

- åläggande (med eller utan vite⁶¹) att upphöra med konkurrensbegränsande samarbete eller missbruk av dominerande ställning⁶², och
- konkurrensskadeavgift, när ett företag bryter mot konkurrensreglerna,⁶³ förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete, förbudet mot missbruk av dominerande ställning, ett beslut om åläggande eller ett beslut om att godta ett åläggande. Konkurrensskadeavgiften får inte överstiga 10 procent av företagets omsättning föregående räkenskapsår; för företags-sammanslutningar kan avgiften i vissa fall bli högre.⁶⁴ KKV kan besluta om eftergift av konkurrensskadeavgiften i vissa fall.⁶⁵

Vid offentlig upphandling är upphandlingsskadeavgift KKV:s skarpaste sanktionsverktyg.⁶⁶ Det är en offentligrättslig sanktionsavgift som KKV beslutar om enligt bl.a. 21 kap. 6 och 7 §§ LOU, 21 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), samt 17 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK). Upphandlande myndigheter

⁶¹ 6 kap. 1 § KL.

⁶² 3 kap. 1 § KL.

⁶³ 3 kap. 5 § KL.

⁶⁴ Sedan den 1 mars 2021 är det KKV som fattar beslut om att påföra konkurrensskadeavgift. KKV:s beslut kan överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Tidigare fick KKV vända sig till domstol med yrkande om att konkurrensskadeavgift skulle påföras ett företag.

⁶⁵ T.ex. om ett företag som överträtt förbudet i 2 kap. 1 § KL är först av kartellmedlemmarna att anmäla överträdelsen till KKV och därigenom ger KKV tillräckligt underlag för att ingripa, se 3 kap. 12 § 1 st. KL.

⁶⁶ Sedan den 1 januari 2024 är det KKV som beslutar i fråga om upphandlingsskadeavgift i stället för att tidigare ansöka om detta hos domstol. Statistiken från 2023 inkluderar därmed en ansökan från KKV till förvaltningsrätten om påförande av upphandlingsskadeavgift samt ett bifall av domstolen, medan statistiken från 2024 och 2025 endast innefattar ett beslut från KKV.

eller enheter kan förpliktigas att betala en sådan avgift om de gjort sig skyldiga till vissa överträdelser av upphandlingslagarna.

Inom LOH kan KKV exempelvis förelägga en köpare att upphöra att använda en otillbörlig handelsmetod eller upphöra att angripa en leverantörs företagshemlighet enligt 19 § LOH. Enligt 20 § LOH får KKV besluta att en köpare som har tillämpat en förbjuden handelsmetod ska betala en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften kan uppgå till som mest 1 procent av den totala omsättningen under föregående räkenskapsår för den köpare som beslutet riktas mot.

5.3 KKV:s tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade KKV sammanlagt 21 beslut om ingripanden enligt KL, LOU, LUF, LUK, eller LOH.⁶⁷ Under 2024 uppgick motsvarande antal till 13 beslut, och under 2023 till 18.

Tillsynsbesluten har under 2023–2025 avsett konkurrensskadeavgifter, sanktionsavgifter och upphandlingsskadeavgifter. Inga ålägganden har meddelats.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Åläggande utan vite enligt 3 kap. 1 § KL	0	0	0
Åläggande med vite enligt 3 kap. 1 § KL	0	0	0
Konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § KL	2	0	3
Sanktionsavgift enligt 20 § LOH	2	1	1
Upphandlingsskadeavgift enligt LOU, LUF och LUK	14 (15 000 kr, 20 000 kr, 45 000 kr, 110 000 kr, 210 000 kr, 220 000 kr, 700 000 kr, 770 000 kr, 50 000 kr, 125 000 kr, 125 000 kr, 260 000 kr, 550 000 kr och 1 200 000 kr)	12 (280 000 kr, 700 000 kr, 8 000 000 kr, 2 500 000 kr, 350 000 kr, 180 000 kr, 525 000 kr, 1 100 000 kr, 230 000 kr, 550 000 kr, 1 000 000 kr och 250 000 kr)	17 (4 000 000 kr, 450 000 kr, 7 200 000 kr, 3 900 000kr, 90 000 kr, 40 000 kr, 75 000 kr, 75 000 kr, 400 000 kr, 90 000 kr, 160 000 kr, 800 000 kr, 400 000 kr, 2 300 000 kr, 85 000 kr, 90 000 kr, och 1 000 000 kr)

KKV beslutade om konkurrensskadeavgifter för överträdelser av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 3 fall under 2025. Avgifterna fastställdes till 5, 6,5 respektive 15 miljoner kr. Samtliga företag beviljades dock eftergift och befriades därför från att betala avgifterna. Under 2024 fattades inga sådana beslut, medan KKV beslutade om konkurrens-skadeavgifter i 2 fall under 2023.

⁶⁷ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

VINGE

Under 2025 har ett beslut om sanktionsavgift enligt 20 § LOH fattats, och sanktionsavgiften fastställdes till 9 miljoner kr. Beslutet har överklagats till förvaltningsrätten som vid tidpunkten för den här artikelns publicering ännu inte meddelat dom. Under 2024 beslutade KKV om sanktionsavgift i ett fall, fastställd till 3 miljoner kr, vilket också har överklagats till förvaltningsrätten som ännu inte meddelat dom. Under 2023 avsåg två beslut sanktionsavgift enligt 20 § LOH, och sanktionsavgiften fastställdes till 5 miljoner kr respektive 250 000 kr.

Under 2025 har KKV beslutat om upphandlingsskadeavgift i 17 fall. Under 2024 beslutade KKV om upphandlingsskadeavgift i 12 fall (mellan 180 000 kr och 8 miljoner kr), med en genomsnittlig upphandlingsskadeavgift om 1,31 miljoner kr. Under 2023 beslutades om upphandlingsskadeavgift i 14 fall (mellan 15 000 kr och 1,2 miljoner kr).

6 Konsumentverket

6.1 Konsumentverkets tillsynsuppdrag

Konsumentverket ansvarar för frågor om konsumenters köp av varor och tjänster och utövar tillsyn över centrala konsumenträttsliga regelverk. Tillsynen omfattar bland annat marknadsföring, produktsäkerhet, avtalsvillkor och reserättigheter. Inom produktsäkerhet bedriver Konsumentverket tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (2004:451) (PSL), lagen (2018:125) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning och lagen (2011:579) om leksakers säkerhet. Tillsynen initieras i allmänhet genom marknadskontroller, anmälningar och omvärldsbevakning.

PSL gäller för varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och offentlig verksamhet, under förutsättning att de är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter. Aktörskretsen omfattar bland annat tillverkare, distributörer och näringsidkare som utför tjänster. I sammanställningen nedan ingår inte Konsumentverkets beslut enligt lagen (2018:125) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning och lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

6.2 Konsumentverkets befogenhet att ingripa

Konsumentverket får enligt PSL besluta om förelägganden och förbud eller ansöka om sanktionsavgift.

Konsumentverket får besluta om förelägganden i syfte att PSL eller föreskrifter som meddelats med stöd av PSL ska följas.⁶⁸ Konsumentverket kan även besluta om förelägganden med anledning av att en produkt anses vara farlig. Konsumentverket får dessutom besluta att en vara tills vidare inte får tillhandahållas eller ställas ut, om den kan antas vara farlig.⁶⁹ Föreläggandena kan exempelvis innebära att ett företag åläggs återkalla en vara eller lämna varningsinformation om en produkt. Beslut om föreläggande och förbud ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.⁷⁰

Sanktionsavgift ska åläggas en näringsidkare, om näringsidkaren eller någon som handlar på dess vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot vissa bestämmelser i PSL eller föreskrifter som meddelats med stöd av PSL.⁷¹ Frågor om påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsdomstol efter ansökan av Konsumentverket.

6.3 Konsumentverkets tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade Konsumentverket tre beslut om ingripanden enligt PSL.⁷² Under 2024 och 2023 fattade Konsumentverket tio respektive sju beslut enligt samma lag.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

⁶⁸ 27 § PSL.

⁶⁹ 28 § PSL.

⁷⁰ 31 § PSL.

⁷¹ 37 § PSL.

⁷² Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	ÅR 2025
Föreläggande med vite enligt 27 § PSL	3	6	1
Förbud med vite enligt 28 § PSL	1	0	0
Förbud med vite enligt 29 § PSL	0	0	0
Varning enligt 33 § PSL	0	1	0
Ansökan om sanktionsavgift enligt 37 § PSL	3	3	2

Enligt Konsumentverket prioriterade myndigheten 2024 de mest angelägna konsumentproblemen inom respektive marknad men med ett marknadsövergripande perspektiv. Prioriteringsmodellen utgår från faktisk eller potentiell konsumentskada, ekonomisk skada och hälsorisk som en viss affärsmetod orsakar eller kan orsaka, varefter insatsen väljs efter marknad och hur allvarligt problemet är utifrån förväntad effekt.⁷³ Fokusområdena omfattade bland annat regelefterlevnad inom marknadsrätt, produktsäkerhetsrätt och konsumentupplysning.⁷⁴

Under 2025 meddelade Konsumentverket ett föreläggande förenat med vite. Motsvarande siffra för 2024 var sex förelägganden med vite och för 2023 tre förelägganden med vite.

Under 2025 ansökte Konsumentverket om påförande av sanktionsavgift i två fall, med yrkade belopp om 200 000 kr respektive 700 000 kr. Den första ansökan bifölls av förvaltningsrätten.⁷⁵ I det andra fallet sänkte förvaltningsrätten sanktionsavgiften till 200 000 kr.⁷⁶

Under 2024 ansökte Konsumentverket om påförande av sanktionsavgift i tre fall. I två av fallen yrkades en sanktionsavgift om 1 miljon kr vardera. Förvaltningsrätten biföll ansökan i det ena fallet⁷⁷ och sänkte avgiften till 500 000 kr i det andra, vilket Konsumentverket har överklagat i delen avseende sanktionsavgiften.⁷⁸ I det tredje fallet bestämde förvaltningsrätten sanktionsavgiften till 150 000 kr, ett belopp som kammarrätten därefter sänkte till 100 000 kr.⁷⁹

Under 2023 ansökte Konsumentverket om påförande av sanktionsavgift i tre fall, med yrkade belopp om 1 miljon kr, 500 000 kr och 250 000 kr. Samtliga ansökningar bifölls av förvaltningsrätten.⁸⁰

Inga förbud enligt 28 § PSL har meddelats sedan 2023, då ett sådant beslut meddelades. 2024 fattade Konsumentverket sitt senaste beslut om varning enligt 33 § PSL.

⁷³ Konsumentverkets årsredovisning 2024, s. 22.

⁷⁴ Konsumentverkets årsredovisning 2024, s. 22, 28 och 32.

⁷⁵ Diarienummer 2025/508.

⁷⁶ Diarienummer 2025/830.

⁷⁷ Diarienummer 2024/397.

⁷⁸ Diarienummer 2024/1046.

⁷⁹ Diarienummer 2024/241.

⁸⁰ Domen avseende sanktionsavgiften om 1 000 000 kr överklagades inte och har fått laga kraft. Sanktionsavgiften om 500 000 kr överklagades till Kammarrätten i Göteborg, som avslog överklagandet. Även den domen har fått laga kraft. Sanktionsavgiften om 250 000 kr överklagades också till Kammarrätten i Göteborg, som avslog överklagandet. Kammarrättens dom har därefter överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen, där frågan om prövningstillstånd ännu inte har prövats (mål nr 6884-25).

7 Livsmedelsverket

7.1 Livsmedelsverkets tillsynsuppdrag

Livsmedelsverket ansvarar för livsmedelsfrågor och bedriver tillsyn huvudsakligen enligt livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813), föreskrifter och beslut meddelade med stöd av lagen och förordningen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar samt beslut meddelade med stöd av dessa EU-bestämmelser.⁸¹ Exempel på en föreskrift som Livsmedelsverket bedriver tillsyn enligt är LIVSFS 2014:4 (livsmedelsinformation) och exempel på relevanta EU-bestämmelser är förordningen (EG) nr 852/2004 (livsmedelshygien), förordningen (EU) 1169/2011 (livsmedelsinformation) och förordningen (EU) 2017/625 (officiella kontroller).

Myndigheten bedriver primärt tillsyn av livsmedelsföretag. Med livsmedelsföretag avses varje privat eller offentlig aktör som, med eller utan vinstsyfte, bedriver livsmedelshandling där livsmedel erbjuds allmänheten.

7.2 Livsmedelsverkets befogenhet att ingripa

Livsmedelsverket får besluta om förelägganden, förbud, omhändertagande/destruktion av livsmedel samt sanktionsavgifter.

Förelägganden får beslutas för att säkerställa efterlevnad av livsmedelslagen, föreskrifter och beslut meddelade med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar samt beslut meddelade med stöd av dessa EU-bestämmelser.⁸² Förelägganden kan exempelvis utformas som förbud mot viss hantering av livsmedel och får förenas med vite.⁸³

Omhändertagande och, i vissa fall, destruktion får beslutas för varor som släppts ut på marknaden i strid med lag eller förbud.⁸⁴ Åtgärden används för att snabbt eliminera konkreta hälsorisker, exempelvis när en vara innehåller förbjudna ämnen.

Sanktionsavgifter ska tas ut i vissa fall, exempelvis när registreringspliktig verksamhet påbörjas utan anmälan om registrering eller vid brister i viss journalföring eller dokumentation.⁸⁵

7.3 Livsmedelsverkets tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade Livsmedelsverket sammanlagt 352 beslut enligt livsmedelslagen eller livsmedelsförordningen.⁸⁶ Motsvarande siffra för 2024 och 2023 var 471 respektive 392 beslut. Antalet beslut under 2025 minskade med cirka 25,3 procent jämfört med 2024, medan antalet beslut under 2024 hade ökat med cirka 20 procent jämfört med 2023.

⁸¹ 22 § livsmedelslagen.

⁸² 22 § livsmedelslagen.

⁸³ 23 § livsmedelslagen.

⁸⁴ 24 § livsmedelslagen.

⁸⁵ 39 c § livsmedelsförordningen.

⁸⁶ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	ÅR 2025
Föreläggande enligt 22 § livsmedelslagen	352	415	333
Förbud enligt 22 § livsmedelslagen	36	55	18
Omhändertagande och destruktion enligt 24 § livsmedelslagen	3	1	1
Sanktionsavgift enligt 39 a § livsmedelsförordningen	1	0	0

I årsredovisningen för 2024 framhöll Livsmedelsverket att livsmedelsfusk och dess koppling till organiserad brottslighet är en växande utmaning som snedvrider konkurrensen och ger fuskande företag fördelar. Som svar har myndigheten genomfört åtgärder på tillsynsområdet, bl.a. genom att utbilda livsmedelsinspektörer för att öka kunskapen om livsmedelsfusk.⁸⁷

Det klart vanligaste ingripandet under samtliga av de undersökta åren är föreläggande (cirka 90 procent av besluten). Under 2025 meddelades 18 förbud, medan 55 förbud meddelades under 2024.

Enligt våra uppgifter har inga sanktionsavgifter beslutats under 2025 eller under 2024. Under 2023 fattades ett beslut om sanktionsavgift (16 950 kr), avseende att det aktuella företaget hade påbörjat verksamhet utan föregående registrering hos Livsmedelsverket.

⁸⁷ Livsmedelsverkets årsredovisning 2024, s. 10.

8 Läkemedelsverket

8.1 Läkemedelsverkets tillsynsuppdrag

Läkemedelsverket ansvarar primärt för godkännande och tillsyn av läkemedel. Utöver läkemedel utövar Läkemedelsverket även tillsyn över exempelvis medicintekniska och kosmetiska produkter.

Tillsynen över läkemedel bedrivs enligt läkemedelslagen (2015:315), som kompletteras av läkemedelsförordningen (2015:458). Läkemedelsverket får dessutom meddela egna, detaljerade föreskrifter inom området. För medicintekniska produkter utövas tillsyn enligt lagen (2021:600) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om medicintekniska produkter. Under Läkemedelsverkets tillsyn står således bland annat de näringsidkare som har att följa läkemedelslagen med tillhörande reglering i sin verksamhet, exempelvis näringsidkare verksamma inom tillverkning eller annan hantering av läkemedel.

Utöver läkemedel och medicintekniska produkter omfattar Läkemedelsverkets tillsyn även kosmetiska produkter, narkotika, narkotikaprekursorer, sprutor och kanyler samt tatueringsfärger och permanent makeup.

Denna sammanställning omfattar endast Läkemedelsverkets tillsyn av läkemedel, medicintekniska produkter och narkotika.

8.2 Läkemedelsverkets befogenhet att ingripa

Läkemedelsverket får besluta om förelägganden, förbud och sanktionsavgifter. Beslut om förelägganden och förbud får förenas med vite.

Läkemedelsverket får meddela de förelägganden och förbud som behövs för efterlevnaden av läkemedelslagen samt de förordningar, föreskrifter och villkor som omfattas av tillsynen.⁸⁸ Vid vissa överträdelse av läkemedelslagen med tillhörande reglering får sanktionsavgift tas ut.⁸⁹ Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 25 000 kr och högst 100 miljoner kr.⁹⁰

På narkotikaområdet får förelägganden och förbud användas för att säkerställa efterlevnaden av förordningen (EG) nr 273/2004⁹¹, förordningen (EG) nr 111/2005⁹², lagen (1992:860) om kontroll av narkotika eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

⁸⁸ 14 kap. 3 § läkemedelslagen.

⁸⁹ 14 kap. 4–10 §§ läkemedelslagen.

⁹⁰ 14 kap. 5 § läkemedelslagen.

⁹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 273/2004 av den 11 februari 2004 om narkotikaprekursorer.

⁹² Rådets förordning (EG) nr 111/2005 av den 22 december 2004 om regler för övervakning av handeln med narkotikaprekursorer mellan gemenskapen och tredjeländer.

8.3 Läkemedelsverkets tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade Läkemedelsverket sammanlagt 20 beslut enligt läkemedelslagen och lagen om kontroll av narkotika.⁹³ Under 2024 var antalet 15, och under 2023 var antalet 9. Läkemedelsverket fattade alltså mer än dubbelt så många beslut 2025 jämfört med 2023.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Förbud utan vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	1	0	0
Förbud med vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	7	9	1
Föreläggande utan vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	0	4	10
Föreläggande med vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	1	0	0
Sanktionsavgift enligt 14 kap. 4 § läkemedelslagen	0	1	9
Föreläggande med vite enligt 11 § lagen om kontroll av narkotika	0	1 (vite 100 000 kr)	0

Under 2025 dominerade föreläggande utan vite bland ingripandena, tätt följt av sanktionsavgifter och endast ett förbud med vite meddelades. Detta skiljer sig från 2024–2023, då förbud med vite var den dominerande åtgärden.

Antalet sanktionsavgifter steg under 2025 till nio, från en under 2024 och ingen under 2023. En förklaring kan vara att Läkemedelsverket sedan 1 juli 2023 har möjlighet att besluta om sanktionsavgifter för företag som för sent anmält försäljningsuppehåll. Av myndighetens årsredovisning 2025 framgår att Läkemedelsverkets beslut om sanktionsavgifter under 2025 bidrog till att framförhållningen hos företagen ökat och utgjort ett incitament för dem att hitta lösningar.⁹⁴

Att antalet förbud med vite har minskat under 2025 jämfört med 2023–2024 kan ha flera anledningar, bland annat att den aktör som har varit föremål för tillsyn kan ha rättat sig under handläggningen.

Enligt årsredovisningen för 2024 var ett fortsatt fokusområde att säkerställa apotekens egenkontroll.⁹⁵ Vi har inte hittat något nytt fokusområde i årsredovisningen för 2025.

⁹³ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

⁹⁴ Läkemedelsverkets årsredovisning 2025, s. 16.

⁹⁵ Läkemedelsverkets årsredovisning 2024, s. 35 och Läkemedelsverkets årsredovisning 2023, s. 27.

9 Post- och telestyrelsen (PTS)

9.1 PTS:s tillsynsuppdrag

PTS är en sektorsmyndighet för postområdet och området för elektronisk kommunikation, vilket omfattar telekommunikation, internet och radio. PTS arbetar även med tillgång till grundläggande betaltjänster. Uppdraget genomförs genom tillsyn och beslut enligt den reglering som gäller för respektive område.

PTS utövar tillsyn enligt flera lagar och förordningar, däribland säkerhetsskyddslagen (2018:585) och lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK). PTS har också huvudansvaret för tillsyn enligt lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (tillgänglighetslagen) som trädde i kraft den 28 juni 2025.

De företag som typiskt sett står under PTS:s tillsyn är företag med säkerhetskänslig verksamhet samt aktörer inom områdena internet, telefoni, post, radio och elektronisk kommunikation.

9.2 PTS:s befogenhet att ingripa

PTS får besluta om förelägganden (som får förenas med vite) och sanktionsavgifter enligt säkerhetsskyddslagen, tillgänglighetslagen och LEK.⁹⁶

Enligt säkerhetsskyddslagen får en sanktionsavgift tas ut om en verksamhetsutövare bryter mot vissa bestämmelser i säkerhetsskyddslagen eller inte kontrollerat säkerhetsskyddet i den egna verksamheten.⁹⁷ Enligt LEK ska PTS exempelvis besluta om sanktionsavgift enligt LEK när åtgärder inte vidtagits för att hantera risker som hotar säkerheten i nät och tjänster.⁹⁸

9.3 PTS:s tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade PTS sammanlagt 15 beslut om ingripande enligt säkerhetsskyddslagen och LEK, varav 12 förelägganden enligt LEK, 1 föreläggande enligt säkerhetsskyddslagen och 2 sanktionsavgifter.⁹⁹ Motsvarande siffra för 2024 var 2 beslut, båda avseende sanktionsavgifter. Under 2023 fattades 5 beslut, varav 3 förelägganden och 2 sanktionsavgifter.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Föreläggande enligt 6 kap. 4–6 §§ säkerhetsskyddslagen	0	0	1
Förelägganden enligt 11 kap. 6, 11 och 13 §§ LEK	3	0	12
Sanktionsavgift enligt 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen	2 (12 500 000 kr och 15 000 000 kr)	0	0
Sanktionsavgift enligt 12 kap. 1 § LEK	0	2 (2 st. à 250 000 kr)	2 (8 100 000 och 100 000 kr)

⁹⁶ 4 kap. 9 och 15 §§, 6 kap. 6 § och 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen; 32–39 §§ tillgänglighetslagen; 11 kap 6, 11 och 13 §§ samt 12 kap. 1 § LEK.

⁹⁷ 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen.

⁹⁸ 12 kap. 1 § LEK.

⁹⁹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

10 Skatteverket

10.1 Skatteverkets tillsynsuppdrag

Skatteverket ansvarar för att säkra finansieringen av den offentliga sektorn. Myndigheten utövar tillsyn främst enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) (SFL) och bedriver även brottsbekämpande verksamhet enligt bl.a. lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. Alla skattepliktiga verksamheter omfattas av Skatteverkets tillsyn.

10.2 Skatteverkets befogenhet att ingripa

Skatteverkets centrala ingripandeformer är skattetillägg och förseningsavgift. Dessa används för att upprätthålla uppgiftsskyldighet, motverka oriktiga uppgifter och säkerställa ordning och reda i deklaraionsflödena.

Skattetillägg kan tas ut i fyra situationer: (i) oriktig uppgift, (ii) skönsbeskattning, (iii) omprövning av skönsbeskattningsbeslut och (iv) när skatteavdrag inte har gjorts.¹⁰⁰

Förseningsavgift ska tas ut om skattedeclaration, inkomstdeklaration, tilläggsskattedeclaration, tilläggsskatterapport, särskilda uppgifter eller periodisk sammanställning inte lämnas i rätt tid.¹⁰¹ Detsamma gäller om en inkomstdeklaration, tilläggsskattedeclaration eller särskilda uppgifter lämnats i rätt tid men är så bristfälliga att de uppenbarligen inte kan läggas till grund för beskattningen.¹⁰²

10.3 Skatteverkets tillsynsaktivitet

Inkomståret 2025 är avslutat men statistik avseende beslut om skattetillägg eller förseningsavgift för detta år finns vid tidpunkten för den här artikelns publicering ej tillgängligt.

För inkomståret 2024 beslutade Skatteverket om skattetillägg för juridiska personer i 1 163 fall. Motsvarande siffra för förseningsavgifter var 11 160.

Jämfört med 2023 ökade skattetilläggen med cirka 5,5 procent (från 1 102 till 1 163), medan förseningsavgifterna ökade med cirka 26,2 procent (från 8 844 till 11 160). Mönstret indikerar att den största förändringen ligger i den formella efterlevnaden (tidsfrister och fullständighet), snarare än i en markant ökning av materiella fel som leder till skattetillägg.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024
Skattetillägg juridiska personer enligt 49 kap. SFL	1 102	1 163
Förseningsavgift juridiska personer enligt 48 kap. SFL	8 844	11 160

¹⁰⁰ 49 kap. 4, 6, 8 och 9 §§ SFL.

¹⁰¹ 48 kap. 1 § SFL.

¹⁰² 48 kap. 2 § SFL.

11 Spelinspektionen

11.1 Spelinspektionens tillsynsuppdrag

Spelinspektionen ansvarar för lotterier, kasinospel och annan spelverksamhet i Sverige. Myndigheten utövar tillsyn över spellagen (2018:1138) samt tillhörande förordning och föreskrifter. Enligt spellagen ska alla spelbolag som verkar på den svenska marknaden inneha svensk licens. Det finns sex typer av licenser: statligt spel, spel för allmännyttiga ändamål, onlinespel, vadhållning, landbaserat kommersiellt spel samt spel på fartyg i internationell trafik.

Spelinspektionens tillsyn omfattar både licens- och tillståndshavare inom spelområdet, men även aktörer som bedriver olaglig spelverksamhet, det vill säga riktar spel mot den svenska marknaden utan nödvändig licens.

11.2 Spelinspektionens befogenhet att ingripa

Spelinspektionen får besluta om följande tillsynsåtgärder och ingripanden:¹⁰³

- ändring av villkor,
- anmärkning,
- föreläggande,
- förbud,
- återkallelse av licens eller tillstånd,
- varning, samt
- sanktionsavgift.

Om överträdelsen är allvarlig ska licensen eller tillståndet återkallas eller varning meddelas. En varning får förenas med sanktionsavgift.¹⁰⁴

Spelinspektionen får besluta att en licens- eller tillståndshavare som fått en anmärkning eller varning också ska betala en sanktionsavgift.¹⁰⁵ Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kr och högst tio procent av licens- eller tillståndshavarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.¹⁰⁶

Spelinspektionen får även ingripa mot den som tillhandahåller spel och som överträder en bestämmelse i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.¹⁰⁷ Spelinspektionen kan då besluta om föreläggande, varning, sanktionsavgift eller att återkalla licensen. En sådan sanktionsavgift ska uppgå till lägst 5 000 kr och som högst till det högsta av (i) tio procent av tillhandahållarens omsättning, (ii) två gånger den vinst som tillhandahållaren gjort till följd av överträdelsen eller (iii) ett belopp i kr motsvarande en miljon euro.¹⁰⁸

¹⁰³ 18 kap. 12–16 §§ spellagen.

¹⁰⁴ 18 kap. 18–19 §§ spellagen.

¹⁰⁵ 19 kap. 10 § spellagen.

¹⁰⁶ 19 kap. 13 § spellagen.

¹⁰⁷ 18 kap. 17 § spellagen.

¹⁰⁸ 18 kap. 21 a § spellagen.

11.3 Spelinspektionens tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade Spelinspektionen sammanlagt 36 beslut om ingripande enligt spellagen.¹⁰⁹ Motsvarande siffra för 2024 respektive 2023 var 26 respektive 14 beslut. Antalet beslut under 2025 ökade med cirka 38,5 procent jämfört med 2024 (från 26 till 36) och med cirka 157 procent jämfört med 2023 (från 14 till 36).

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	AR 2025
Varning och sanktionsavgift enligt 18 kap. 23 § eller 18 kap. 24 § och 19 kap. 10 § spellagen	5	11	15
Föreläggande med vite enligt 18 kap. 23 och 24 §§ spellagen	1	0	0
Beslut om förbud utan vite enligt 18 kap. 23 § spellagen	8	15	21

Den vanligaste ingripandeformen under samtliga av de undersökta åren är beslut om förbud utan vite (56 procent av alla beslut).

Enligt Spelinspektionen har tillsynsinsatser under 2024 bland annat fokuserat på efterlevnad av de regler som syftar till att förhindra att spel används för kriminell verksamhet. Andra prioriterade områden har varit att uppnå ett högt konsumentskydd, motverka penningtvätt och finansiering av terrorism samt att bekämpa matchfixning.¹¹⁰

Under 2025 finns beslut om sanktionsavgifter som varierar mellan 5 000 kr och 28 miljoner kr. De sanktionsavgifter som Spelinspektionen beslutade om under 2024 uppgick totalt till 109 620 000 kr,¹¹¹ med en spridning från 20 000 kr till 100 miljoner kr. Att sanktionsavgifterna har stor spridning beror bland annat på hur allvarlig överträdelsen är. Särskild hänsyn ska också tas till sådana omständigheter som anges i 7 kap. 13 och 16 §§ lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.¹¹²

Vad gäller beslut om förbud utan vite har antalet ökat stadigt sedan 2023. Under 2025 fattades 21 sådana beslut, en ökning med 40 procent jämfört med 2024 (från 15 till 21) och med 162,5 procent jämfört med 2023 (från 8 till 21). Flera beslut har avsett ett förbud för ett utländskt bolag att tillhandahålla spel i Sverige.

¹⁰⁹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

¹¹⁰ Spelinspektionens årsredovisning 2024, s. 26 f.

¹¹¹ Spelinspektionens årsredovisning 2024, s. 29.

¹¹² 18 kap. 21 a § andra stycket spellagen.

12 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

12.1 TLV:s tillsynsuppdrag

TLV ansvar för frågor som rör läkemedelsanvändning, tandvård och apoteksmarknaden. Myndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av bland annat lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. samt de föreskrifter och villkor som meddelats med stöd av lagen.

TLV:s tillsyn bedrivs genom löpande kontroll av efterlevnad och ingripanden vid överträdelser, exempelvis vid bristande tillhandahållande, felaktig prissättning inom förmånerna eller underlåtenhet att genomföra generiskt utbyte enligt gällande regler.

Tillsynen omfattar bland annat aktörer inom läkemedels- och apotekssektorn, såsom läkemedelsföretag, medicinteknikföretag och apotek.

12.2 TLV:s befogenhet att ingripa

TLV får besluta om förelägganden, förbud och sanktionsavgifter. Myndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen om läkemedelsförmåner m.m., liksom föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen, ska efterlevas.¹¹³ Beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

TLV får besluta om sanktionsavgift i två typfall: i) av öppenvårdsapoteket med tillstånd som underlåter att byta ut läkemedel enligt gällande bestämmelser och ii) av den som har ett godkännande för försäljning som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt gällande bestämmelser.¹¹⁴

12.3 TLV:s tillsynsaktivitet

Under 2025 fattade TLV sammanlagt 82 beslut om ingripande enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m.¹¹⁵ Under 2024 var motsvarande siffra 32, och samtliga beslut fattades under årets andra halvår. Under 2023 fattades 221 beslut.

Tabellen visar vilka typer av ingripanden som förekom och hur de fördelade sig under 2023–2025.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	ÅR 2025
Föreläggande enligt 25 § lag om läkemedelsförmåner m.m.	0	0	0
Förbud enligt 25 § lag om läkemedelsförmåner m.m.	0	0	0
Sanktionsavgift enligt 25 a § lag om läkemedelsförmåner m.m.	221	32	82

TLV har inte fattat några beslut om förelägganden eller förbud enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m. under hela perioden 2023–2025. Under 2025 fattades 82 beslut om sanktionsavgift. Under 2023 fattades 221 sådana beslut, men under 2024 minskade antalet markant till 32. I årsredovisningen för

¹¹³ 25 § lagen om läkemedelsförmåner m.m.

¹¹⁴ 25 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m.

¹¹⁵ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

2024 anger TLV att den markanta minskningen av avslutade sanktionsavgiftsärenden berodde på en it-attack hos TLV:s leverantör.¹¹⁶

I årsredovisningen för 2024 uppger TLV att myndigheten under året bedrivit regelbunden tillsyn av felaktig prissättning inom läkemedelsförmånerna för läkemedel, förbrukningsartiklar m.m.¹¹⁷ Det finns för närvarande inget lagstöd för TLV att besluta om sanktionsavgift vid felaktig prissättning, men berörda aktörer korrigerar som regel priset efter att ha uppmärksammats på den felaktiga prissättningen av TLV.¹¹⁸

Informationen i detta dokument är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet. De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.

The information contained in this document is of a general nature and neither can nor should be construed as a substitute for legal advice in relation to an individual matter. The General Terms and Conditions applicable to our services are available at vinge.se.

¹¹⁶ TLV:s årsredovisning 2024, s. 39.

¹¹⁷ TLV:s årsredovisning 2024, s. 37 f.

¹¹⁸ TLV:s årsredovisning 2024, s. 44.

